

obrazci za TNP nekoliko razlikujejo. Poleg standardnih kategorij OA bomo zasledovali še horizontalno razporeditev vrst, za kar sta predvideni dve razširitvi metode. Prvič – za vsak petstometrski pas bomo izpolnili svoj obrazec in – drugič – pri vsaki vrsti bomo zabeležili n. m. višino najnižjega in najvišjega potrjenega gnezdenja.

Kako smo opazovali sove How we watched the owls

DAVORIN TOME

Uvod

Kar nekaj koledarjev smo zamenjali od zadnjega poročila akcije opazovanja gnezdenja sov, tako da ste morda že pomislili, da je zbiranje podatkov že pri koncu. Razlog tega daljšega premora je precej majhno število podatkov, prejetih v posameznih letih, zaradi česar sem se odločil, da bom prikazoval uspeh akcije le vsakih toliko let.

Rezultati opazovanj

Rezultate 459 opažanj sov v Sloveniji po letu 1977 podajam v enem zemljevidu in štirih tabelah, iz katerih lahko zaključimo naslednje: Skoraj polovica vseh podatkov izhaja iz popisov, narejenih za ornitološki atlas Slovenije, ki mi jih je prijazno odstopil njen koordinator Iztok Geister (Tabela 1). Največkrat opaženi vrsti sta bili mala uharica (30,9 % vseh opažanj) in lesna sova (25,3 %) (Tabela 2). Od 255 kvadratov v izmeri 10 x 10, ki prekrivajo ozemlje Slovenije, smo sove opazili v dobri polovici teh kvadratov (136) (Tabela 3). Največ opažanj sov je bilo, kakor običajno, v kvadratih, kjer je največ opazovalcev (Primorska, Ljubljanska, Štajerska »sekcija«). Ob bok pa jim lahko postavimo predel okoli Snežnika in Kočevsko-Ribniško območje, kar gre zasluga predvsem Slavku Polaku in Miru Perušku. Nekoliko nad povprečjem je tudi gorenjski konec, kjer je sove opazovalo več opazovalcev (Slika 1).

Na sliki je mreža kvadrantov 5 x 5 km. S krogom so označeni kvadranti, ki jih bodo obdelovali pogodbeniki, za druge člane pa pridejo v poštev tudi vsi ostali kvadranti, ki jih oklepa debelejša črta. Črtkana črta je meja ožjega dela parka.

Koordinator OA TNP Tomaž Jančar, Cesta v Kostanj 3, 61110 Ljubljana-Hrušica

Novost za prihodnja leta

Novost je v tem, da se je opazovanje gnezdenja razširilo tudi na opazovanje negnezdečih sov. Pri tem pa bi rad opozoril, da ne podcenjujmo na videz še tako skromnih in nepomembnih podatkov. Tudi če smo sovo samo opazili ali celo našli samo njen kadaver, perje ali njene izbljuvke, in tudi če je bilo to v kvadratu, v katerem je bila ta vrsta že večkrat opažena, je lahko tak podatek zelo pomemben. Dostikrat se namreč vrednost podatka lahko oceni naknadno, šele potem, ko ga primerjamo z drugimi. Tudi opažanja, v katerih verodostojnost nismo povsem prepričani, najdejo svoje mesto v zbirki podatkov, če so le označeni kot nezanesljivi in opremljeni s podrobnim opisom vseh znanih dejstev. Sicer pa se s pogovorom ali s pismom lahko razčisti marsikatera nejasnost, ki sicer podatku jemlje pravo težo.

Kako sodelovati?

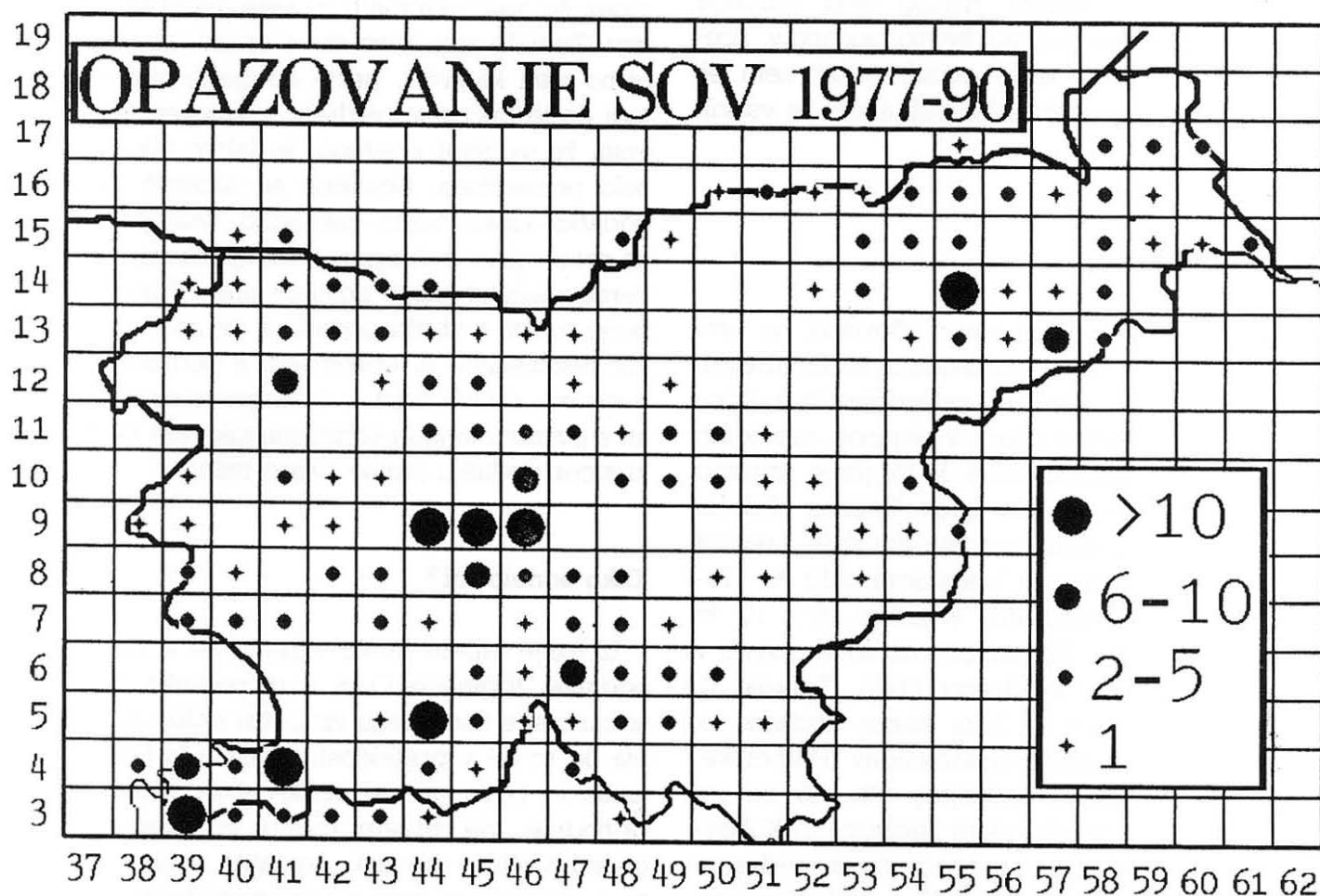
Iz tretje tabele lahko vidimo, če si odmislimo podatke, zbrane za OAS, in tri podatke, dobljene iz kartoteke živalskega vrta, štiri oblike sodelovanja, ki so se v preteklosti izkazale kot najuspešnejše in bodo glavne oblike sodelovanja tudi v prihodnje. Na prvem mestu je sodelovanje z gnezditvenimi obrazci. Izpolnite lahko gnezditveni obrazec za sove ali pa gnezditveni obrazec, ki ga uporabljamo za vse vrste. Opažanja sov lahko objavite v društveni reviji *Acrocephalus*, v

zbirko pa vključim tudi objave iz drugih Slovenskih publikacij (*Proteus, Gea, Scopolia...*) Za ustna sporočila in posredovanje podatkov v obliki pisma pa bi v prihodnje raje videl, da bi v tabeli »vir podatkov« zamenjala vrstni red. Torej več pisem in manj ustnih izjav. Posredovanje informacije v pisni obliki je neprimerno zanesljivejše in kvalitetnejše kakor v ustni. Saj veste, kako je to danes, ko izpod vsake strehe kar dežujejo raznoredne informacije, ki potem v glavi delajo samo zgago, med pomembnimi podatki pa neljube napake.

Veliko sreče pri opazovanju v naslednjih sezonah in če je le mogoče, ne varčujte s črnilom in se tudi pri listanju starih terenskih zapiskov, v katerih se vedno najde še kakšen neobjavljen podatek, spomnite na našo skupno akcijo opazovanja sov.

Tabela 1: Sodelavci akcije opazovanja sov

n sodelavec	Število podatkov	%
1. OAS	220	47,93
2. Tome Davorin	81	17,65
3. Polak Slavko	36	7,84
4. Perušek Miro	14	3,05
5. Bračko Franc	11	2,40
6. Ixobychus	9	1,96
7. Janžekovič Franc	8	1,74
8. Vogrin Milan	8	1,74
9. Lipej Lovrenc	7	1,53
10. Černe Davorin	6	1,31
11. Sovinc Andrej	6	1,31
12. Bibič Andrej	5	1,09
13. Gregori Janez	5	1,09
14. Kamenik Branko	5	1,09
15. Šere Dare	5	1,09
16. Zupančič Andrej	5	1,09
17. Pečenko Nikolaj	3	0,65

Slika 1: Število opaženih sov v posameznih kvadratih v letih 1977-90
Fig. 1: Number of observed owls in separate squares from 1977-90

18. Kozinc Boris	3	0,65
19. Svetličič Jože	2	0,44
20. Štumberger Borut	2	0,44
21. Trontelj Andrej	2	0,44
22. Brajnik Igor	1	0,22
23. Brancelj Tone	1	0,22
24. Gošte Lojzi	1	0,22
25. Kazmierczak Krys	1	0,22
26. Keček K. Codec M.	1	0,22
27. Križanič Nikola	1	0,22
28. Krnaič Gorazd	1	0,22
29. Leskovšek Janko	1	0,22
30. Luskovec Viktor	1	0,22
31. Mesesnel Zoran	1	0,22
32. Pogačnik Dare	1	0,22
33. Purger J. Jenő	1	0,22
34. Šarlohar Ivan	1	0,22
35. Tekavčič Rudolf	1	0,22
36. Trontelj Peter	1	0,22
37. Žonko Franc	1	0,22
Skupaj	459	100,00

5. pismo	18	3,92
6. ZOO	3	0,65
Skupaj	459	100,00

Tabela 4: Število opaženih sov v UTM kvadratih

Število opažanj	Število kvadratov	%
1	57	41,91
2-5	66	48,53
6-10	6	4,41
>10	7	5,15
Skupaj	136	100,00

Davorin Tome, Jamova 66, Ljubljana

Tabela 2: Število dobljenih podatkov za vsako vrsto posebej

Vrsta	Število podatkov	%
1. Asio otus	142	30,94
2. Strix aluco	116	25,27
3. Athene noctua	57	12,42
4. Bubo bubo	33	7,19
5. Otus scops	33	7,19
6. Tyto alba	26	5,66
7. Strix uralensis	22	4,79
8. Aegolius funereus	13	2,83
9. Glaucidium passerinum	13	2,83
10. Asio flammeus	4	0,87
Skupaj	459	100,00

Tabela 3: Viri podatkov

Vir	Število podatkov	%
1. OAS	220	47,93
2. gnezditveni obrazec	98	21,35
3. literatura	70	15,25
4. ustno	50	10,89

Veliki skovik, Scops Owl (M. Škerlak)